

Ter gedachtenis en ter vertroosting.

Waar heeft ons Blad een verlies geleden. WILHELMINA RIEM-VIS is niet meer.

Wel heeft zij in de laatste jaren weinig voor ons Blad geleverd, maar wij gevoelen toch zeer het gemis, omdat zij van den beginne — dus nu 20 jaren! — aan ons Blad verbonden was als medewerkster, en dus met ons den tijd doorleefde van den „strijd om het bestaan;” en ook omdat zij in het laatste jaar gegevens verzamelde uit den tegenwoordigen oorlog, een bewijs voor ons, dat zij van plan was om later schetsen en verhalen te leveren, aan dezen volkerenkrijg ontleend, welks jammer en zegen zij zoo van nabij heeft leeren kennen.

Hoe werden we geschokt door het overlijdensbericht! Zij was wel eenige dagen ernstig krank geweest, en lag daarom in het Diaconessenhuis Bronovo. Maar de berichten waren moedgevend. Om wat uit te rusten, was zij van Amersfoort naar Den Haag gekomen, doch werd daar spoedig neergeworpen door pleuris en longontsteking, en er was dadelijk vrees, dat haar moegewerkt lichaam niet genoeg weerstandsvermogen zou hebben. Toen evenwel de crisis voorbij was, en de geneesheer sprak vaneen goed verloop, al was er groote zwakte, werd er moed gevat en op beterschap gehoopt. Haar man, de heer C. Kruis, — onzen lezers bekend door de Boekbeschouwing in ons Bijblad, en door zijn artikelenreeks over „Juweelen,” alsmede door zijn inzamelingen van postzegels, enz., voor het Werk des Heeren in het Buitenland, — die meer dan een week in Den Haag vertoefde, was weer naar Amersfoort teruggegaan voor een enkelen dag. En toen hij op zijn geboortedag terugkeerde om zijn vrouw te ontmoeten, was hij vol hoop haar te zien. Helaas! men kwam hem tegemoet met de mededeeling, dat het te laat was, en zijn vrouw reeds was heengegaan. Welk een slag! Welk een smart voor den man en vader! Welk een gemis en diepe droefheid voor de drie kinderen, van wie de jongste — een meisje, dat zoo heel veel van haar moeder hield — dertien jaar is.

's Heeren doen is wonderlijk. Zijn weg is in de zee, en Zijn voetstappen zijn in groote wateren. — We moeten het uitspreken: de omstandigheden konden haast niet droever zijn, dan hier alles samenliep. Niet thuis gestorven; in een andere stad en in een inrichting; op een dag, die later door de kinderen steeds met droefheid zal worden herdacht; nog betrekkelijk jong, en juist nu ze zoo hoog noodig was voor den arbeid onder de geïnterneerden, die in Amersfoort, wat de vrouwen en kinderen betreft, geheel op haar schouders rustte. — Ook zeggen we: menige kranke, oud van dagen, in pijnen ter neder liggend, naar Jezus verlangend, blijft leven, en een moeder, in haar gezin en voor het Werk zoo noodig, wordt weggenomen! — Wij doorgronden het niet. Maar nochtans gelooven we, dat de Vader de Zijnen teeder mint; dat Zijn daden steeds gezegend zijn, al schijnen ze soms ook hard. En we stemmen in met hetgeen onze bedroefde Zwitsersche zuster, die gekomen was om in het werk onder de geïnterneerden te helpen, op den dag der begrafenis zei: „Alle dingen zijn éven smartelijk, maar alle dingen moeten ten goede medewerken.” Eenmaal zullen we dit niet alleen gelooven, maar ook *verstaan*.

Den dag, toen ons de droefve tijding bereikte, waren wij met vele anderen tot Schriftonderzoek ter Conferentie vergaderd in Alphen aan den Rijn. En zóó vriendelijk werkte de Heilige Geest in den vroegen morgen op een bidstond,

dat een vijftal gedeelten werden voorgelezen over de ontferming des Heeren. De Heere Jezus, gekomen om ons het hart des Vaders te openbaren, ontfermde Zich over hongerigen, over ellendigen, over bedroefden, over zieken, en ook over de zielen der menschen, zoodat Hij arbeiders uitzond, maar ook de Zijnen opwekte, om meerdere arbeiders te smeeken. En zie, een uur later hadden we deze vertroosting des Heeren zoo noodig: een geheel gezin verkeerde in rouw en smart; een vrouw, die veel deed voor de zielen, was weggenomen, en ontrukkt aan den zoo hoog noodigen arbeid onder de vrouwen en kinderen der geïnterneerden.

De ontferming des Heeren!

Onze medewerkster heeft ze zelve ervaren. Als een arme, verlorene zondares. Zoo lief had Jezus haar, dat Hij voor haar stierf, en voor haar het werk volbracht. Zóó lief had Jezus haar, dat Hij haar opzocht en bracht naar het kruis, aan welks voet zij de ontferming des Heeren leerde kennen en ruste vond voor het geweten.

Toen heeft ze van deze ontferming genoten, gezongen, en den God des ontfermens aanbeden; zich neerbuigend voor den Zoon van Gods liefde met oprechten dank. Toen heeft ze van die ontferming getuigd, en het door woord en geschrift getuigd, dat ieder mensch deze ontferming behoeft.

Ja, toen heeft ze ook geleerd, in haar hart ontferming te hebben jegens anderen, en daarin een navolger te zijn van Hem, die het land doorging, goeddoende. Moeilijke

jaren heeft zij doorleefd, zoowel door zwakte des lichaams, als door de omstandigheden des levens. Maar altijd stond haar hart open voor anderen. Eerst voor kinderen, als onderwijzeres werkzaam. Later voor volwassenen, toen zij haar huis openzette voor hen, die geen thuis hadden, zooals voor jonge Zwitsersche meisjes, die ver van hun moeder waren. Ze heeft gedacht aan de lichamen, maar ook aan de zielen, en steeds met allen, ook met haar ondergeschikten, over Jezus gesproken. Ze heeft voorts tijd gevonden, vele stukken en vooral verhalen te schrijven, in 't bijzonder voor de jeugd. En het kenmerkende van haar schriftelijk werk was niet zoo zeer de letterkundige waarde, ook niet het romantisch boeiende, maar de voelbare behoefte om de zielen tot Jezus te leiden. Soms

leken daardoor de bekeeringsgeschiedenissen in één werk wat vele en wat te veel op elkaar. Maar elk werk dat zij afleverde, legde getuigenis af van den wensch om Jezus voor te stellen, op Hem te wijzen als op Dengene, bij Wien vermoeiden en belasten rust vinden. Deze wensch dreef er haar ook toe, in den laatsten tijd met hulp, door broeders in Zwitserland gezonden, aan de arme Belgen te gedenken, voor kleeding en voeding te zorgen, en vooral ook de vrouwen en kinderen te bezoeken en 's avonds in grooten getale toe te spreken.

Is het dan niet, hoe droefvig het heengaan onze medewerkster ook is, toch heerlijk er aan te denken, dat zij gevallen is in den strijd van zich te ontfermen over anderen? — Iets te doen voor anderen was haar lust.

Laat ons in dit opzicht van haar leeren! O, er is zoo-veel ontferming noodig in deze wereld vol van strijd en lijden!

Laat ook het oog van haar man en kinderen gericht zijn op Hem, die de ontslapenen Zijn ontferming deed weder-
varen, en die altijd Dezelfde is! Hij zal hen niet begeven, maar kracht schenken voor dit leven; kracht ook, om iets voor anderen te zijn.

Aan die ontferming des Heeren, ja, aan den God des Ontfermens, bevelen wij allen zwakken en lijdenden, alle bedroefden en beproefden, alle zielen, ook onze lezers, ook onszelven en onzen arbeid aan!

J. N. V.